

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

A bajai függetlenségi és 48-as part hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: és Kiadóhivatal:
Bende Imre-n. 3. sz.
HIRDETÉSEK a szerkesztőségben
és a kiadóhivatalban vétetnek fel.

Társzerkesztő:
Wagner Antal

Lapfőlapj. és fel. szerkesztő
Dr. Valentin Emil

Főmunkatársak:
Dr. Nyiraty János
Dr. Fehérváry Dezső
üggyedek.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor. Vidékre 16
kor. Egyes szám ára 4 fillér

Alkonyat.

Baja, 1911. május 22

Ha egy évtizeddel ezelőtt hangzott volna el a képviselőházban a vallás- és közoktatásügyi miniszter ajkáról az a beszéd, melyet Zichy János gróf most mondott, országos izgalom keletkezett volna s magában a parlamentben is a leghevesebb szenvedélyeket korbácsolta volna fel. Az idők változására jellemző, hogy egyik másik részletkérdésben még helyesléseket is aratott a munkapárt soraiból s hogy a beszéd végén a néppárt volt az első, amely gratulált a miniszternek. A munkapárt zöme némi röstelkéséssel hallgatta a reakció törekvéseknek ezt a kétségen kívül ékes szavú s egyénileg nagyon rokonszenves védelmezőjét. Nem Zichy volt az, aki nek sikere volt, hanem a néppárt, mely anélkül, hogy a hatalmon volna, egykori vezérért üdvözölheti a miniszteri székben.

A régi szabadelvű párt liberálizmusa sem állott valami erős lábón s épen a liberálisnak kikiáltott Tisza Kálmán volt az, aki politikai és pártérdekekből a liberális életerét elsorvasztotta. De azért legalább névleg akarta megőrizni, hogy a pártja szabadelvű legyen. És szerencsétlensége volt az országnak, hogy a régi kormánypárt magát liberálisnak nevezte. Mindazt a sok bűnt, amelyet az ország függetlensége, szabadsága, nemzeti jogai ellen az a párt elkövetett, a liberális lobogója alatt követte el.

Apponyi Albertet még meg akarták kövezni azok, akik ma a munkapárt soraiból Zichynek gratuláltak s ma már nyilvánvaló, hogy a liberális napja hosszú időre leáldozott. Ma nincs párt, mely a klerikális áramlatokkal fel tudná venni a versenyt s a legszomorubb, hogy a nagy kormánypárti tábor is opportunusnak tartja, hogy tapsoljon és éljenezzen Zichy János beszédének.

Igaz, hogy Zichy a részletkérdésekben sok okos és sok figyelemreméltó tervét fejtette ki s azokat a helyesléseket, melyekkel szavai ekkor találkoztak megérdemelte. De a részletkérdésekben elfoglalt helyes álláspontja nem képes feledtetni általános politikájának törek-

véseit, hisz a pokol utja is csupa jó szándékkal van kikövezve s a legszebb program is csak úgy ér valamit, ha az jól és helyesen valósítatik meg.

A vízhiány.

— Hozzászólás. —

Baja, 1911. május 22.

A vízhiányról irt cikkünkre vonatkozólag vesszük az alábbi hozzászólást:

A tárgy, amelyhez szólni kívánok talán egy kissé unalmas, mert már nagyon sok tintát ontott ki a bajai újságok erre a témára. Mégis szükségesnek tartom, hogy ismételve rámutassak a bajai vízhiány kellemetlenségeire, már csak annál is inkább, mert remélhető, hogy ha a kérdést állandóan felszínen tartják, a baj előbb lesz orvosolva.

Mert bizony nagy baj a vízhiány. Hiába beszélünk itt közegészségügyről, ha a város lakosságát nem láthatják el egészséges ivóvízzel. Az alvóknak állig van víze. A Szállás-város és Homok, ez a két sűrűn lakott, népes városrész a legnagyobb mértékben szenved vízhiányban. Itt, ha nem is csinálnak ártézi kútakat, legalább létesítenének mély fúrású kútakat. Mert most úgy áll a dolog, hogy még ott sincsen viz, ahol kút van.

A város felső részén van ugyan ártézi kút, de sok köszönet nincsen benne. A Sörház-utcai kútból csak szivárog valahogy a víz és hova-tovább egyáltalán teljesen elapad. Már régen tervezik a kútnak a helyreállítását. Ugymondják, hogy a Sörház-utcai kútnak az a baja, hogy a csöbe egy 52 méter magas homokoszlop szorult. Ha ezt eltávolítanák, a csövet kimosnák, akkor a kút bőven adná a vizet. Már régen halljuk ezt hangoztatni, sokat hallunk erről beszélni és — soha sem látunk valamit tenni. A sok tervezéstől meg nem javul a kút vízszolgáltatása. Lépünk már egyszer a tervezés teréről a tett mezejére. Lassanák már egyszer hozzá a munkához! Azt mondják, hogy ez a munka nagyobb költséget igényel. Hát valjon mit gondolnak, ha tovább várnak, akkor majd olcsóbbá válik a munka? Most már itt volna az ideje, hogy javítsák meg azt a kútat. Mégis csak szégyen, hogy évről-évre húzzák-halogatják ennek a kútnak a helyreállítását.

Hiszen minél tovább várnak vele, annál rosszabb lesz és minél rosszabb, annál drágább lesz. És aztán még sem lehet örök időkre viz nélkül, hogy mi az egész városrészt!

Egyébként, ha minálunk valami elromlik, az aztán el van romolva. Ott van a Bódog-tér kútja. Mi lett a messze földön híres szüzlány kútból! A szivattyuja elromlott és azóta jó rég ideje még csak nem is gondolnak arra, hogy megjavítsák, helyre állítsák. Igen bizony. Spórolni kell. A szivattyu helyreállítása bi-

zonyosan sok pénzbe kerülne és hát minek az a kiadás, igaz, hogy elzárnak a közönség elől egy bő- és igen jóvizű kútat, de hisz nem az itt a fő, hanem az, hogy ne adjunk ki pénzt. Hja, spórolni kell.

Vizsent igaz az is, hogy a mult esztendőben, a kolera veszedelem idején fene furcsa módon nyilatkozott meg az a spórolás. A mikor a veszedelem felütötte a fejét Szent Jánosra és Kisbudára ártézi vizet küldöttek ki. Elmult a veszedelem, el az ősz és még mindig, hónapokig küldtek ki vizet, ami hetenként 84 koronájába került a városnak. Azaz a költséggel, amit ez a fölösleges vízküldés felemészített, lehetett volna a két városrészben mély fúrású kútakat létesíteni, a Sörház utcai ártézi kút csövet kimosni, vagy esetleg a Szüzlány kútat helyreállítani.

Ugymondják, hogy a vízhiány miatt nem lehet rendesen locsolni a város utcáit és a vízhiány akadályozza meg tűz esetén a tűoltókat, hogy eredményes munkát végezzenek.

Hát ezen nem lehet segíteni? Dehogyan nem! Miért nem csinálnak az ártézi kútak mellé vizgyűjtő medencét? Ha a főtéri ártézi kút csak 10 liter vizet ad percnként és a nap folyamán egy cseppet sem gyűjtenének, akkor is meglehetne menteni azt a most hiába elpocsékolódó vizet, — ami este 9-től reggeli 5 óráig folyik. Ez nem kevesebb, mint naponként 45—50 hektoliter viz. Olyan 50 hektoliter viz ez, ami most kárba vész és ha összegyűjtenék, hát elég volna a város utcáinak locsolására és elég volna azoknak, akik mosás céljából hordanak haza ártézi vizet.

De hát minálunk ezerféle terv mellett semmi sem történik.

A vadember

ott ül a rendőrség egyik szűk, sötét zarkájának keskeny pricscsén és várja sorsának további fordulását. Vagy talán nem is vár, csak ül és nem gondolkozik. Nem gondol egyáltalán semmire. És megmarad — Isten tudja meddig — a rendőrség foglya vagy vendége. Azaz vendég nem lehet az, akit egész napon át lakat alatt, zárt ajtó mögött egy szűk, sötét cellában tartanak.

A szerencsétlen embert még mindig nem tudták szólásra bírni. Megkísérlettek vele sok mindenféle. Rábeszélessel. De hiába. Nem mond semmit, csak mindig azt az egy szót ismétli, hogy: Isten. Hogy valaha tudott írni, az kétségtelen. A rendőrségnél elébe tettek fehér papirost, a kezébe nyomtak ceruzát és ráparancsoltak, hogy írja le a nevét és hogy hova való. Ezt ugyan nem tette meg, de leírt a papirosra különféle szabályos betűket. A fáradozás azonban hiába valónak bizonyult. Összefüggő szavet nem írt le. Az a különös és megmagyarázhatatlan, hogy megérti a hozzáintézett szavakat, de képtelen választ

adni. Pedig gyakran látszik rajta, hogy erőlködik, hogy beszéljen. De minden erőlködésnek az a vége, hogy a szája elé teszi a kezét és nehezen kinyögi az ő egyetlen szavát: Isten.

A szerencsétlen ember különben rettenetesen elhanyagolt állapotban van. Fészesen piszkos és meglátszik rajta, hogy már nagyon-nagyon régen mosdott és csak akkor érte az arcát és testét víz, amikor eső esett.

Azt azonban nem tudjuk megérteni, hogy miért tartják tovább is a rendőrség zárkájában? Hiszen ez nem gonosztevő, hanem egy szerencsétlen, beteg ember, akinek az agya hibbant meg. Nem rendőrség zárkájába, hanem kórházba kell ezt az embert tenni.

Ne csinálják vele ugyanazt végig, amit azzal a siket-némával, akit hónapokig tartottak a rendőrségnél. Vigyék ki a kórházba, ahol megfürdethetik, tisztá ruhát adnak rá és amit a rendőrség nem tud, arra az orvosok képesek lesznek. Talán meg tudják az orvosok szölgáltatni.

Hogyan terjed a vörheny.

Orvosok, rendőrség, újságok egyre csak azt keresik, hogy mi lehet az oka annak, hogy a gyermekpusztító ragályos kór, a vörhenyt nem lehet a város területéről teljesen kiirtani, holott az orvosok a lehető leglekiismeretesebben látják el a dolgukat, a rendőrség izolálja a bejelentett betegeket, fertőtleníti a lakásokat.

És hiába minden. A külvárosokból nem lehet végleg kiirtani a betegség csiráját. Mi ennek az oka? Mi. Hát az, amit mi már oly gyakran hangoztattunk lapunk hasábjain. A nép könnyelműsége, a nép nemtörődömsége az oka a kór elterjedtségének. Az orvos csak ott gyógyíthat ahova hívják, a rendőrség csak ott fertőtleníthet, ahol a betegséget bejelentik. Máshol nem izolálhat, másutt nem fertőtleníthet.

Mi gyakran megírtuk már, hogy sok helyen nem hívják a skarlát beteghez orvost. Gyógykezelés nélkül hagyják, engednek hozzá vendégeket járni, a hozzátartozók pedig járnak-kelenek az emberek között. A beteg pedig vagy meggyógyul, vagy elpusztul. Más nem történhetik vele.

Hogy ez így van, annak élénk bizonyossága történt tegnap a zsidó kórházban. Az ambulanciánál egy istvánmegyei asszony ment be dr. Ladányi kórházi orvoshoz és panaszkodott, hogy a fiának valami bőrbaja van. Az orvos megvizsgálja a gyermeket és elhűlve konstatálja, hogy a gyerek sarláchos volt és most vedlik. Tehát a legveszedelmesebb állapotban van, amikor a bajt a legjobban terjeszti.

Dr. Ladányi rögtön jelentést tett az esetről a rendőrségnek.

Telefonhírek.

Budapest, 1911 május 22.

A képviselőház ülése

A képviselőházban ma a kultuszárca költségvetését tárgyalták. Szász Károly a harmadik egyetem felállítását sürgeti. Molnár János néppárti a szabadkömveseket támadja és védi a kongregációkat. A tételt nem fogadja el. Lukács György az állami iskolák szaporítását sürgeti.

A király?

Bécsben és Budapesten az a hír van elterjedve, hogy a király súlyos beteg. A hír úgy terjedt el, hogy Wallse bécsi tanárt külön vonattal vitték Gödöllőre. Felhivatalosan jelentik, hogy a királynak rekedtségen kívül semmi baja sincs.

Bánffy Dezső

állapotában nagy rosszabbodás állott be. Tüdőgyulladását kapott és most agonizál. Az orvosai minden pillanatban várják a katasztrófa beálltát.

A pécsi választójogi gyűlés

igen szépen sikerült. Justh Gyulát és kiséreretet óriási lelkesedéssel fogadta nagy tömeg. A szónokok nagy hatást értek el. Bedy Schwimmer Róza akart beszélni a női választói jogról, de lehurrogták.

Nagy katasztrófa

történt Párisban Repülőverseny volt a versenyterén és egy repülőgép lezuhant oly szerencsétlenül, hogy a közönség köze esett. A francia hadügyminiszter halálos, a miniszterelnök súlyos sérülést szenvedtek

NAPIHIREK.

Tanító-gyűlés. A Bajavidéki Róm. Kath. Tanítóegyesület 1911. évi június hó 6-án, Baján, a Kath. Legényegyesület helyiségében (Szent Antal-u. 20 sz. a.) tartja f. évi rendes nagygyűlését. D. e. fél 9 órakor Veni-sancte a plébánia templomban. 8 órakor az állandó pénzügyi bizottság ülése a Legényegyesület helyiségében. Pont fél 10 órakor a nagygyűlés megnyitása. A IV. országos kath. tanítói kongresszusra kiküldendő tanítóegyesületi két képviselő megválasztása a választmány által kijelölt szavazatszedő bizottság előtt történik. Az elnöki megnyitó beszédet Vojnits Dániel apátplébános tartja.

A főgimnázium színelőadásán felülírt kegyesek voltak: Ifj. Szemző Gyula főispán 20 kor., Vajda Ödön zirci apát, Allaga Ottó, özv. Hay Jánosné, Kazal József, Nicolausz Béla dr., Reich Gyula. 10—10 koronát. Ertl József 8 kor., Vágó Rezső 7 kor., Czérnay Imre, Kőszeghy Károly, Makray László dr., Vojnich Máté, Weidinger Dezsőné 6—6 kor., Bernhart János dr., Drozdik Imre, Fischer Béla, Fischer Pál, özv. Fogtné, Horváth Jeromos dr. (Zirc.), Goldschmiedt Zsigmond, Kuts János (Bácsbokod), Lemberger Armin dr., Lerner Antal, Müller József, Nadas Sándor, Reich Zsigmond, Schnobl Xav. Ferenc, Wagner Antal 5—5 kor., Dömötör Kálmán dr., Gyurtsek Etel, Kollár A., Weisz Nándor, 4—4 kor., Gonclik Kálmán dr., Perger Vince, Szuper Mihályné, Tomasis Sándor 3—3 kor., Tomesányi Sándor 2 K 40 fillért, Beyer Ede dr., Bruszt Lázár dr., ifj. Cserba György, Ernszt Lajos, Éber Sándor, Grigori-jevity Milutin, Grünhut Ferenc, Horváth Lajos, Joanovits Milán, Klénac György dr., Köbling Jánosné, Németh József, N. N., Pinkusz Adolf, Rosenberg Mór, Sárdi Jánosné, Schnetzer Ernő, özv. Spitznagel Ferencné, Szabó Sámuel, Szántó Kamil (Pécs), Szency Győző (Szentgotthárd), Székely Károly, Székely Lambert, Tabek Ferencné (Pécs), Willmann János 2—2 kor., Koós István 1 K 60 fill., N. N. 1 kor. 40 fill., Kósa Károly dr., Posch Ernő, özv. Sztankovits Béláné, ifj. Wagenblatt József, Wildmann János 1—1 kor. N. N., N. N. 40—40 fillért. A felülírtak összege 287 korona és 60 fillér.

Az összes bevétel 1218 kor. volt, amelyből levonva a 640 koronára vágó kiadásokat, 578 kor. tiszta jövedelem maradt, amelytet részben az Ifjúsági Segítő Egyesület, részben az ifjúságot tanulmányi kirándulásban segítő alap kap meg.

Midőn a felülírtakat köszönettel nyugtázom, egyuttal kötelességemnek tartom ezuton is hálás köszönetet mondani Czérnay Imre ipartestületi elnöknek, aki az Ipartestület nagytermet díjtalanul engedte át az előadásra, nemkülömben az úrhölgyeknek és uraknak is, akik a színdarab előadásához szükséges ruhák, eszközök, butorok stb. kölcsönzésével támogatták az intézetet a színdarab előadásában, nevezetesen özv. Fogtné, Tománovits Györgyné, özv. Windisch Károlyné úrnőknek és Csáby Károly, Fogt Ferenc, Krismann J., Jankovich Béla alezre-des, Mayer Károly, Mormer Ferenc, Nemes József dr., Scherer Sándor, Szutrély Lipót orsz. képvis., Weisz Nándor uraknak stb.

A főgimnázium igazgatósága.

Hódságon — mint onnan a város tanácsát értesítik — május hó 28-án lesz az országos vásár.

Szaj és körömfájás van ismét a bajai szarvasmarhák között. Ezért a rendőrfőkapitány betiltotta a hetivásárookra az állatfelhajtást.

Noé permetezőpor, réz-kénpor, kénmáj, kékkő, raffiaháncs

legjobb minőségben és legolcsóbb napi árban. ::

Rézkénporló,

szabadalmazott

PERMETEZŐ

kivehető szélkazánnal, tökéletes berendezéssel, Vermorel-rendszerű, legjobb minőségű.

(Napijegy)

Mindenemű permetező alkatrészek kaphatók

DRESCHER GYULA vaskereskedésében BAJÁN.

A siketnéma. Emlékezetes még olvasóink előtt, hogy a bajai rendőrségnél egy siketnéma ember volt és sehogy sem tudta megérteni, hogy hova való. Most végre megtalálták a hozzátartozóit. Egy halasi rendőr jött érte és elvitte. A siketnéma a halasi rendőr testvéröccse.

A kőműves sztrájk még mindig tart. A mesterek és a munkások között nem jött létre a békés megegyezés, mert egyáltalán nem tudnak egymáshoz közeledni. Mindenik fél ragaszkodik a maga álláspontjához. A munkások most mind elutaznak Bajáról. A mesterek pedig el vannak tökélve, hogy ezt a harcot — amelyet ők igazságtalannak tartanak — végigküzdjék.

A póstaszekrények. Vettük a következő sorokat: Hálás köszönettel vesszük, hogy a póstahivatal főnöke nyilvánosságra hozta, hogy mikor szedik ki a szekrényekből a leveleket. Csakhogy azt talán még sem tudta meg az egész város közönsége. A főnök úr azt is megjegyzi, hogy a póstahivatalban kifüggesztett tábláról meglehet tudni, hogy milyen időközökben szedik ki a leveleket. Ez helyes. Csakhogy aki az alvégen, vagy a bíróságnál levelet akar a szekrénybe dobni, nem mehet előbb a póstahivatalba megnézni a kifüggesztett táblát. Talán helyes volna a kiszedés idejét ráfesteni a szekrényekre. Azt nem bánthatják az utcai suhancok. (Többen.)

VITA FORRÁS

SÓSKUT VAS-MEGYE

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegeknek kőszénvíz-hólyag- és vesebetegnek.

Félpohár VITA-forrás a gyomorégést azonnal megszünteti.

A vállalat tulajdonosa:

„CONSUM“ kereskedelmi r. társaság.
Budapest, VI. Teréz-körút 4.
Telefon 10—13.

FŐRAKTÁR:

ifj. Cserba György

úrnál, valamint

kapható még Drescher Gyula és Stampfl Jenő úrknál és minden jobb fűszerüzletben és gyogytárban.

Sötét van. Fővárosi és vidéki lapokban olvassuk, hogy Bezdán bácsmegeyi nagyközönségben ezután úgy a köz — mint a magányvilágítást villanyal fogják teljesíteni. Baján gázvilágítás van. Az-az volna, ha felgyújtánák a lámpákat. Csakhogy az a baj, hogy néha megtéveszti az embereket a kalendárium. A kalendárium néha azt mondja, hogy holdvilág van. Akkor aztán nem gyűjtjük fel az utcai lámpásokat, minél fogva koromsötétségbe burkolóznak a bajai utcák. Így volt ez tegnap és tegnapelőtt éjszaka is. Ugyan kérem, nem volna jó jobban ellenőrizni azt a fránya kalendáriumot?

ÉRTESÍTÉS! Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy terrasszom megnyitott. Naponta fagyalt, jegeskávé, mindennemű hűsítő italok és kitűnő ételek nagy választékban. — Szeretném Baján is meghonosítani, hogy a hölgyközönség is járjon a délutáni ozsonákra és ezért újításképp minden szombat és vasárnap délután, valamint ünnepnapokon minden áremelés nélkül ingyen zenét szolgáltatok, melyre a hölgyközönség támogatását is kérem. Mély tisztelettel

DEUTSCH MÁTYÁS
a Nemzeti Szálloda bérlelője.

A víz mint a gyomor- és bélbetegségek óvszere. Mindenki tudja, hogy a Karlsbadban és Marienbadban gyógyulást kereső gyomorbetegnek legnagyobb kontingensét magyarok alkotják. Ennek oka pedig az, hogy a magyar konyha igen izletes, de meglehetősen nehezen emészthető táplálékokkal látja el fogyasztóit, továbbá az, hogy a magyar ember az étkezés után boritalhoz van szokva. A bor pedig a zsíros ételek emésztesét gátolja.

A táplálkozásnak ezen betegségekre vezető hátrányait az ivóvíz van hivatva kiköszörölni. Erre azonban a víznek tisztának, jónak és olyannak kell lennie, hogy a táplálékot az emésztéshez kellően előkészítse.

Közismert dolog, hogy e célra a mohai Ágnes-forrás a legelső sorban felel meg, mert nem csak kitűnő oldószer a tápanyagoknak, hanem alkalikus víz lévén, tisztá is, a gyomrot az emésztő nedvek elválasztására alkalmasan izgatja s kellemes ízű borítal. Házartások nagy üvegekben a mohai Ágnes-vizet különösen olcsón szerezhetik be.

Szegédyszerkesztő:

FODOR KÁROLY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma: 101.

NYILT-TÉR

Ezen rovatokban közöltékért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Járványok idején és minden időben semmi sem biztosítja jobban az egészséget, mint a jó és emésztőképes gyomor, meg a tiszta ivóvíz. Kiváló eszköz erre

|| = a mohai = ||

„ÁGNES“

FORRÁS

természetes szénsavdús ásványvíz, mint föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyszóknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor, légsző és húgyszervi betegségeknek.

|| = Kedvelt borvíz = ||

Főraktár:

BAJÁN,

Stampfl Jenő úrnál.

Ügyes varró és tanuló lányok

jó fizetéssel felvételnek.

ERNSZTIRÉN

Mészáros Lízár-u. 22

A PERONOSPORA ELLEN

idejében permetezzünk valódi

Brixeni Kristály-Azurinnal

mely jobb, biztosabb és olcsóbb védőszer, mint a kékkő-mészkeverék.

KAPHATÓ MINDENÜTT!

Magyarországi főraktár:

MOLNÁR M. és TÁRSAI

műszaki és mezőgazdasági cikkek nagykereskedése

Budapest VI., Gyár-utca 21 g.

Rézkenpor, permetezőgép, borsajtó, zsák, ponyva, gépolaj, gépszij stb. legolcsóbb beszerzési forrása.

Kenyér-sütődémet

megnyitottam.

Naponta kitűnő friss kenyér előállítás.

Egész napon át sütni lehet.

Gedalja Józsefné

Kölcsey-u. 6 sz

MEGJELENT

Révai Nagy Lexikona

II. kötete.

KAPHATÓ:

IFJ. WAGNER ANTAL könyvkereskedésében

.. BAJÁN ..

Gsekély havi részletfizetésre is kapható.

adni. Pedig gyakran látszik rajta, hogy erőlködik, hogy beszéljen. De minden erőlködésnek az a vége, hogy a szája elé teszi a kezét és nehezen kinyögi az ő egyetlen szavat: Isten.

A szerencsétlen ember különben rettenetesen elhanyagolt állapotban van. Fészesen piszkos és meglátszik rajta, hogy már nagyon-nagyon régen mosdott és csak akkor érte az arcát és testét víz, amikor eső esett.

Azt azonban nem tudjuk megérteni, hogy miért tartják tovább is a rendőrség zárkájában? Hiszen ez nem gonosztevő, hanem egy szerencsétlen, beteg ember, akinek az agya hibbant meg. Nem rendőrség zárkájába, hanem kórházba kell ezt az embert tenni.

Ne csinálják vele ugyanazt végig, amit azzal a siket-némával, akit hónapokig tartottak a rendőrségnél. Vigyék ki a kórházba, ahol megfürdetik, tiszta ruhát adnak rá és amit a rendőrség nem tud, arra az orvosok képesek lesznek. Talán meg tudják az orvosok szólamtani.

Hogyan terjed a vörheny.

Orvosok, rendőrség, újságok egyre csak azt keresik, hogy mi lehet az oka annak, hogy a gyermekpusztító ragályos kór, a vörhenyt nem lehet a város területéről teljesen kiirtani, holott az orvosok a lehető legteljesítményesbben látják el a dolgukat, a rendőrség izolálja a bejelentett betegeket, fertőtleníti a lakásokat.

És hiába minden. A külvárosokból nem lehet végleg kiirtani a betegség csirját. Mi ennek az oka? Mi hát az, amit mi már oly gyakran hangoztattunk lapunk hasábjain. A nép könnyelműsége, a nép nemtörődomsége az oka a kór elterjedtségének. Az orvos csak ott gyógyíthat ahova hívják, a rendőrség csak ott fertőtleníthet, ahol a betegséget bejelentik. Máshol nem izolálhat, másutt nem fertőtleníthet.

Mi gyakran megirtuk már, hogy sok helyen nem hívják a skarlát beteghez orvost. Gyógykezelés nélkül hagyják, engednek hozzá vendégeket járni, a hozzátartozók pedig járnak-kelekednek az emberek között. A beteg pedig vagy meggyógyul, vagy elpusztul. Más nem történhetik vele.

Hogy ez így van, annak élénk bizonyossága történt tegnap a zsidó kórházban. Az ambulanciánál egy istvánmegyei asszony ment be dr. Ladányi kórházi orvoshoz és panaszkodott, hogy a fiának valami bőrbaja van. Az orvos megvizsgálja a gyermeket és elhűlve konstatálja, hogy a gyerek sarláchos volt és most vedlik. Tehát a legveszedelmesebb állapotban van, amikor a bajt a legjobban terjeszti.

Dr. Ladányi rögtön jelentést tett az esetről a rendőrségnek.

Telefonhírek.

Budapest, 1911. május 22.

A képviselőház ülése

A képviselőházban ma a kultuszárca költségvetését tárgyalták. Szász Károly a harmadik egyetem felállítását sürgeti. Molnár János néppárti a szabadkömveseket támadja és védi a kongregációkat. A tételt nem fogadja el. Lukács György az állami iskolák szaporítását sürgeti.

A király?

Bécsben és Budapesten az a hír van elterjedve, hogy a király súlyos beteg. A hír úgy terjedt el, hogy Wallse bécsi tanárt külön vonattal vitték Gödöllőre. Felhívatatosan jelentik, hogy a királynak rekedtségen kívül semmi baja sincs.

Bánffy Dező

állapotában nagy rosszabbodás állott be. Tüdőgyulladását kapott és most agonizál. Az orvosai minden pillanatban várják a katasztrófa beálltát.

A pécsi választójogi gyűlés

igen szépen sikerült. Justh Gyulát és kíséretet óriási lelkesedéssel fogadta nagy tömeg. A szónokok nagy hatást értek el. Bódy Schwimmer Róza akart beszélni a női választói jogról, de lehurrogták.

Nagy katasztrófa

történt Párisban. Repülőverseny volt a versenyterén és egy repülőgép lezuhant oly szerencsétlenül, hogy a közönség köze esett. A francia hadügyminiszter halálos, a miniszterelnök súlyos sérülést szenvedtek.

NAPIHIREK.

Tanító-gyűlés. A Bajavidéki Róm. Kath. Tanítóegyesület 1911. évi június hó 6-án, Baján, a Kath. Legényegyesület helyiségében (Szent Antal-u. 20 sz. a.) tartja f. évi rendes nagygyűlését. D. e. fél 9 órakor Veni-sancte a plébánia templomban. 8 órakor az állandó pénzügyi bizottság ülése a Legényegyesület helyiségében. Pont fél 10 órakor a nagygyűlés megnyitása. A IV. országos kath. tanítói kongresszusra kiküldendő tanítóegyesületi két képviselő megválasztása a választmány által kijelölt szavazatszedő bizottság előtt történik. Az elnöki megnyitó beszédet Vojnits Dániel apátplébános tartja.

A főgimnázium színelőadásán felülízetni kegyesek voltak: Ifj. Szemző Gyula főispán 20 kor., Vajda Ödön zirci apát, Allaga Ottó, özv. Hay Jánosné, Kazal József, Nicolausz Béla dr., Reich Gyula. 10—10 koronát. Ertl József 8 kor., Vágó Rezső 7 kor., Czérnay Imre, Kőszeghy Károly, Makray László dr., Vojnich Máté, Weidinger Dezsőné 6—6 kor., Bernhart János dr., Drozdik Imre, Fischer Béla, Fischer Pál, özv. Fogtné, Horváth Jeromos dr. (Zirc.), Goldschmiedt Zsigmond, Kuts János (Bácsbokod), Lemberger Armin dr., Lerner Antal, Müller József, Nádas Sándor, Reich Zsigmond, Schnobl Xav. Ferenc, Wagner Antal 5—5 kor., Dömötör Kálmán dr., Gyurtsek Etel, Kollár A., Weisz Nándor, 4—4 kor., Gonclik Kálmán dr., Perger Vince, Szuper Mihályné, Tomasis Sándor 3—3 kor., Tomesányi Sándor 2 K 40 fillért, Beyer Ede dr., Bruszt Lázár dr., ifj. Cserba György, Ernszt Lajos, Éber Sándor, Grigori-jevity Milutin, Grünhut Ferenc, Horváth Lajos, Joanovits Milán, Klénanc György dr., Köbling Jánosné, Németh József, N. N., Pinkusz Adolf, Rosenberg Mór, Sárdi Jánosné, Schnetzer Ernő, özv. Spitznagel Ferencné, Szabó Sámuel, Szántó Kamill (Pécs), Szency Győző (Szentgotthárd), Székely Károly, Székely Lambert, Tabek Ferencné (Pécs), Wildmann János 2—2 kor., Koosz István 1 K 60 fill., N. N. 1 kor. 40 fill., Kósa Károly dr., Posch Ernő, özv. Sztankovits-Béla, ifj. Wagenblatt József, Wildmann János 1—1 kor. N. N., N. N. 40—40 fillért. A felülízetek összege 287 korona és 60 fillér.

Az összes bevétel 1218 kor. volt, amelyből levonva a 640 koronára vágó kiadásokat, 578 kor. tiszta jövedelem maradt, amelyet részben az Ifjúsági Segítő Egyesület, részben az ifjúságot tanulmányi kirándulásban segítő alap kap meg.

Midőn a felülízeteket köszönettel nyugtázom, egyuttal kötelességemnek tartom ezuton is hálás köszönetet mondani Czérnay Imre ipartestületi elnöknek, aki az Ipartestület nagytermet díjtalanul engedte át az előadásra, nemkülömben az úrhölgyeknek és uraknak is, akik a szindarab előadásához szükséges ruhák, eszközök, butorok stb. kölcsönzésével támogatták az intézetet a szindarab előadásában, nevezetesen özv. Fogtné, Tománovits Györgyné, özv. Windisch Károlyné úrnőknek és Csáby Károly, Fogt Ferenc, Krismann J., Jankovich Béla alezredes, Mayer Károly, Mormer Ferenc, Nemes József dr., Scherer Sándor, Szutrély Lipót orsz. képvis., Weisz Nándor uraknak stb.

A főgimnázium igazgatósága.

Hódságon — mint onnan a város tanácsát értesítik — május hó 28-án lesz az országos vásár.

Szaj és körömfájás van ismét a bajai szarvasmarhák között. Ezért a rendőrfőkapitány betiltotta a hetivásárookra az állatfelhajtást.

Noé permetezőpor, rézkénpor, kénmáj, kékkő, raffiaháncs

legjobb minőségben és legolcsóbb napi árban. ::

Rézkénporló,

szabadalmazott

PERMETEZŐ

kivehető szélkazánnal, tökéletes berendezéssel, Vermorel-rendszerű, legjobb minőségű.

(Napijegy)

Mindenemű permetező alkatrészek kaphatók

DRESCHER GYULA vaskereskedésében BAJÁN.

A siketnéma. Emlékezetes még olvasóink előtt, hogy a bajai rendőrségnél egy siketnéma ember volt és sehogy sem tudta megérteni, hogy hova való. Most végre megtalálták a hozzátartozóit. Egy halasi rendőr jött érte és elvitte. A siketnéma a halasi rendőr testvéröccse.

A kőműves sztrájk még mindig tart. A mesterek és a munkások között nem jött létre a békés megegyezés, mert egyáltalán nem tudnak egymáshoz közeledni. Mindenik fél ragaszkodik a maga álláspontjához. A munkások most mind elutaznak Bajáról. A mesterek pedig el vannak tőkélve, hogy ezt a harcot — amelyet ők igazságtalannak tartanak — végigküzdjék.

A póstaszekrények. Vettük a következő sorokat; Hálás köszönettel vesszük, hogy a póstahivatal főnöke nyilvánosságra hozta, hogy mikor szedik ki a szekrényekből a leveleket. Csakhogy azt talán még sem tudta meg az egész város közönsége. A főnök úr azt is megjegyzi, hogy a póstahivatalban kifüggesztett tábláról meglehet tudni, hogy milyen időközökben szedik ki a leveleket. Ez helyes. Csakhogy aki az alvégen, vagy a bíróságnál levelet akar a szekrénybe dobni, nem mehet előbb a póstahivatalba megnézni a kifüggesztett táblát. Talán helyes volna a kiszedés idejét ráfesteni a szekrényekre. Azt nem bánthatják az utcai suhancok. (Többen.)

VITA FORRÁS

SÓSKUT VASMEGYE

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegeknek kőszénvíz-hólyag- és vesebetegnek.

Félpohár VITA-forrás a gyomorégést azonnal megszünteti.

A vállalat tulajdonosa:

„CONSUM“ kereskedelmi r. társaság.

Budapest, VI. Teréz-körút 4.

Telefon 10—13.

FŐRAKTÁR:

ifj. Cserba György

úrnál, valamint

kapható még Drescher Gyula és Stampfl Jenő úrknál és minden jobb fűszerüzletben és gyógytárban.

Sötét van. Fővárosi és vidéki lapokban olvassuk, hogy Bezdán bácsmegyei nagyközönségben ezután úgy a köz — mint a magányvilágítást villanyal fogják teljesíteni. Baján gázvilágítás van. Az-az volna, ha felgyújtának a lámpákat. Csakhogy az a baj, hogy néha megteveszti az embereket a kalendárium. A kalendárium néha azt mondja, hogy holdvilág van. Akkor aztán nem gyújtják fel az utcai lámpásokat, minél fogva koromsötétségbe burkolódnak a bajai utcák. Így volt ez tegnap és tegnapelőtt éjszaka is. Ugyan kérem, nem volna jó jobban ellenőrizni azt a fránya kalendáriumot?

ÉRTESÍTÉS! Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy terrasszom megnyitott. Naponta fagyalt, jegeskávé, mindennemű hűsítő italok és kitűnő ételek nagy választékban. — Szeretném Baján is meghonosítani, hogy a hölgyközönség is járjon a délutáni ozsonákra és ezért újításképp minden szombat és vasárnap délután, valamint ünnepnapokon minden áremelés nélkül ingyen zenét szolgáltatok, melyre a hölgyközönség támogatását is kérem.

Mély tisztelettel

DEUTSCH MÁTYÁS
a Nemzeti Szálloda bérlelője.

A víz mint a gyomor- és bélbetegségek óvószere. Mindenki tudja, hogy a Karlsbadban és Marienbadban gyógyulást kereső gyomorbetegek legnagyobb kontingensét magyarok alkotják. Ennek oka pedig az, hogy a magyar konyha igen izletes, de meglehetősen nehezen emészthető táplálékokkal látja el fogyasztóit. Továbbá az, hogy a magyar ember az étkezés után boritalhoz van szokva. A bor pedig a zsíros ételek emésztését gátolja.

A táplálkozásnak ezen betegségekre vezető hátrányait az ivóvíz van hivatva kiközösíteni. Erre azonban a viznek tisztának, jónak és olyannak kell lennie, hogy a táplálékot az emésztéshez kellően előkészítse.

Közismert dolog, hogy e célra a mohai Ágnes-forrás a legelső sorban felel meg, mert nem csak kitűnő oldószere a tápanyagoknak, hanem alkalikus viz lévén, tisztá is, a gyomrot az emésztő nedvek elválasztására alkalmasan izgatja s kellemes ízű borítal. Házartások nagy üvegekben a mohai Ágnes-vizet különösen olcsón szerezhetik be.

Szergészetkészítő:

FODOR KÁROLY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma: 101.

NYILT-TÉR

Ezen rovatokban közölteért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Járványok idején és minden időben semmi sem biztosítja jobban az egészséget, mint a jó és emésztőképes gyomor, meg a tiszta ivóvíz. Kiváló eszköz erre

|| = a mohai = ||

„ÁGNES“

FORRÁS

természetes szénsavdus ásványvíz, mint föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyszóknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor, légcső és húgy-szervi betegségeknél.

|| = Kedvelt borvíz = ||

Főraktár:

BAJÁN,

Stampfl Jenő úrnál.

Ügyes varró és tanuló lányok

jó fizetéssel felvételnek.

ERNSZTIRÉN

Mészáros Lízár-u. 22

A PERONOSPORA ELLEN

idejében permetezzünk valódi

Brixeni Kristály-Azurinnal

mely jobb, biztosabb és olcsóbb védőszer, mint a kékkő-mészkeverék.

KAPHATÓ MINDENÜTT!

Magyarországi főraktár:

MOLNÁR M. és TÁRSAI

műszaki és mezőgazdasági cikkek nagykereskedése

Budapest VI., Gyár-utca 21 g.

Rézkenpor, permetezőgép, borsajtó, zsák, ponyva, gépolaj, gépszij stb. legolcsóbb beszerzési forrása.

Kenyér-sütődémet

megnyitottam.

Naponta kitűnő friss kenyér előállítás.

Egész napon át sütni lehet.

Gedolja Józsefné

Kölcsey-u. 6 sz

MEGJELENT

Révai Nagy Lexikona

II. kötete.

KAPHATÓ:

IFJ. WAGNER ANTAL könyvkereskedésében

.. BAJAN ..

Gsekély havi részletfizetésre is kapható.

Kész ruhák és blouz-
athuzatok

e t á m i n b ó l
 minden színben jutányos árban rövid
 ideig kaphatók

Fenyvesi Sarolta divattermében.

Saját készítményű **fűzők** már 10
 koronától feljebb kaphatók.

Bikityi vámon belül az országút
 mentén fekvő két kat. hold

F Ö L D E M

e l a d ó .

Hechtl József.

Varroda megnyitás!

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség b.
 tudomására hozni, hogy Pécsről Bajára költöztem és elvállalok felsőruha varrást lakáson és házakhoz is megyek.

A n. é. hölgyközönség szíves pártfogását kérve, a legszebb és legjobb munkáról biztosíthatom.

Vagyon kitünő tisztelettel

Demini Ferencné

Szent László-utca 33. szám.
 Ivánka János hentes mesternél.

Pályázat.

A „Bajai Kölcsönös Segélyző Egylet”-nél betöltendő **gyakornoki** állásra ezennel pályázatot hirdetek.

A pályázónak felsőkereskedelmi iskolát végzett egyénnek kell lenni, s az érettségi bizonyítvány eredetiben vagy hiteles másolatban az ajánlathoz csatolandó.

A pályázatokat 1911. július hó 10-ig az intézethez címezve kell beadni.

Baja, 1911. május hó 18.

Somogyi Emil
 igazgató.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű sörfogyasztó közönség tudomására hozni, hogy az összes

kőbányai sörfőzdék

kizárólagos képviselője engem illet.

Mint hogy nyomára jöttem annak, hogy a közönség megtévesztésére kőbányai sör gyanánt nem Kőbányáról származó, hanem a kőbányai sörnél silányabb minőségű sört hoznak forgalomba, bátor vagyok a n. é. közönséget a saját érdekében figyelmeztetni, hogy

kőbányai sört

csak azon palackok tartalmazzanak, melyek kőbányai vignettával (címkével) vannak ellátva

Tisztelettel

Trafikant Károly

a Déher Antal r. t., az Első Magyar Részvénytársaság, az Ifj. Hagenmacher Henrik r. t. és a Polgári Sörfőzde Részvénytársaság bajai vezérképviselője.

Ki a tisztaságot szereti,

az rakassa ki a konyháját és folyosóját

cementlapokkal.

Gszíntasson műköből kutfedőlapot.
 Vegyen favályu helyet cementvályut.
 Használjon fahordók helyett cementvizeztartályt.
 Alkalmazzon vízlevezetéshez cementcsöv.
 Falépcső helyett műkölépcsőt.

Elvállal bármily betonmunka készítését és műkövek gyártását. Árjegyzékkel és költségvetéssel készséggel szolgál Grünhut Miksa

Spitzer-féle téglá és cementárúgyára.

Telefon szám 111.

Telefon szám 111

A Szegedi Kereskedelmi és Iparbank bajai fiókjintézete

(Drescher Gyula-féle házban)

elsőrendű feltételek mellett nyújt

j e l z á l o g k ö l c s ö n ö k e t

főldre 10-től 65 évig terjedhető annuitásokkal, vagy tiszta kamatozású alapon. A kölcsönök lebonyolítása simán, gyorsan, a legmérsékeltebb költségekkel és a felek iránti legmesszebb menő előzékenységgel történik.

Törlesztéses kölcsönöket

engedélyezünk

10-től—65 évig

terjedő időtartamra

4¹/₂ 0⁰ alapon,

kedvező feltételek mellett.

Bajai Keresk. és Iparbank.

Nánay Aurél

könyvnyomdája
 Bácsalmáson.

3

Könyvnyomdai munkák
 izléses, gyors és
 jutányos elkészítése!!!
 Községi nyomtatvány-
 raktár!

Csak „SICULIA” névvel ellátott üvegek valódiak.

A málnási SICULIA forrásvíz

a sós savanyúvizek királya.

Sziklarétegeken átfurt artézi-forrás. A gyomorégést rögtön megszünteti. Páratlan étvagygerjesztő. Azonnal ható különlegesség a gége, tüdő, torok, gyomor, vese, hólyaghurutos bántalmak ellen.

Korányi, Kétly, Tausz, Rigler tanár
 urak szakvéleményei a MÁLNÁSI

SICULIA

forrást a kontinens legdusabb természetes alkalikus sós savanyúviznek minősítik.

Főraktár Baja és vidéke részére: **STAMPFL JENŐ fűszerkereskedésében.**

Ugyszintén minden bel- és külföldi ásványvizek legelőnyösebb árakon kaphatók. — Telefon 81. szám.

Nyomtatott Nany Lajossal Baján.

